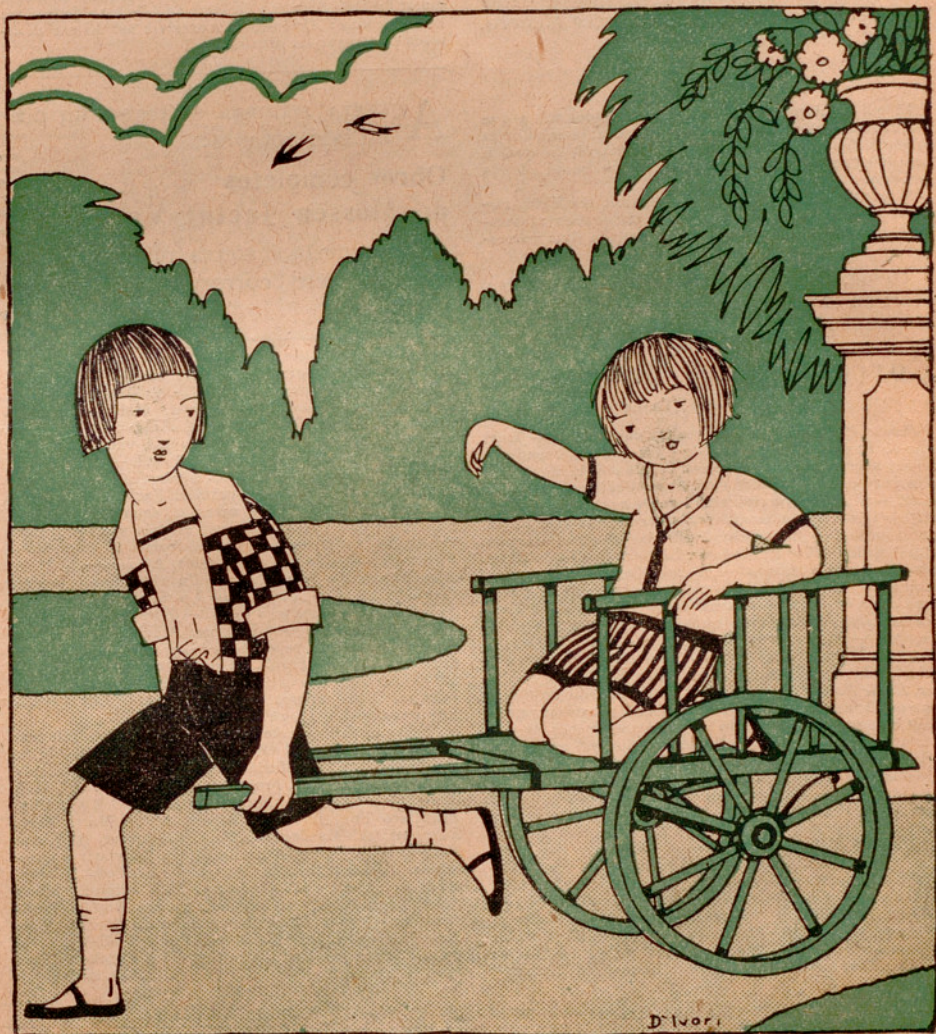

LA MAINADA

— Noi! que s'hi va bé! Puja i veuràs com no et canses.

LA MAINADA

Sucursal per a subscripcions i correspondència: QUIOSC DEL LICEU. Rambla del Centre

Un número: 0'15 cèntims. — Subscripció per mitja anyada: 3'75 pessetes. — Surt els divendres. — Redacció i Administració: Carrer de Vich, 16. — Telèfon G. 1471. — BARCELONA

ELS SORTEIGS DE "LA MAINADA"

El dissabte passat, es reuniren en l'Administració de LA MAINADA la senyoreta Isabel Blanch i els senyors Lluís Gavarron, Joan Lagua Lliteras, Avelí Artís, Pere Sabaté i Ignasi Llorens, i procediren al sorteig de la pilota de futbol, que oferirem als nostres afavoridors del tercer número, sortint premiat el

1 3 6 0 4

El qui sigui possessor de l'exemplar del n.º 3 que dugui estampat aquest número, pot passar a recollir la pilota de futbol en la nostra Administració, la qual li serà entregada firmant prèviament un rebut de la mateixa.

Si per tot el dia 2 d'agost no ha estat recollida, tornarem a sortejar-la de nou entre els nostres afavoridors, demés de l'objecte que en aquella data correspongui sortejar.

Demà, dissabte, sortejarem el «Bob» ofert en el número anterior.

Preguem als sortosos que no entretinguin l'escriure'ns reclamant els premis. Un corresponent de Sabadell va dir a un amic nostre que la Kodak havia tocat a un comprador seu. Es cert! — En el moment d'entrar en màquina aquest número, ens arriba el setmanari d'Olot La Comarca, on hi llegim: «Amb el número 10.043 ha sigut premiat en la segona sort de LA MAINADA, el jove d'eixa ciutat En Joan Aubert.» Després de felicitar al jove olotí, li preguntem: Què espera a escriure'ns? Estem desitjosos d'entregar els premis!

AQUESTA setmana sortegem un premi ben notable:

Obres completes
de Mossèn Jacint Verdaguer

En aquesta mateixa plana hi va el número que correspon al present exemplar.

Correu de LA MAINADA

(Tancat el dijous dia 30)

Pepeta Perramon: Molt agraits, damisel·la! — Josep Massó: Et donem sobresaliente. — Josep Say: Repetiu, i potser acertareu amb uns altres versos més bonics. Gràcies per la bona voluntat. — F. Prat: Publicarem l'anècdota. — C. Pillo: Enviau això i veurem de posar-ho. — Alfons Vidal: Són entenedors els versos. Els guardarem per a un dia. — Josepa Cabré: En la crònica li agraïm el bell gest. — Pere P. Recasens: Li diem el mateix: Restem honorats i agraits! — Jaume Vacher: Em sembla molt bé. Com ara hi ha tants concursos, hem de preparar això per a després. Moltes mercès! — L. Pascual i Jaume Aguilar: Les senyes que demaneu són: Provença, 301. — Als senyors Josep Escayola, Martí Duatis, Salvador Borrut, Miquel Font, Josep M.ª Galceran, Rafael Padrós, Joan Rubert, Jacint Amat, B. Canals, P. Peret, Enric Rabel i Jaume Munné els agraïm de tot cor el que ens han enviat. Tot molt bonic. Ho anirem publicant a poc a poc, perquè hi ha per a omplir més de dos i tres números... — Vicents Farré: Insistiu, que arribareu, a la fi, a fer-ho bé. — Josep Serra: Bon minyó! Torna! — Cortines: ¡Has enviat uns ninots dignes de posar-los en un marc! — Emili Grau: Et publicarem quelcom; ¡ja ho crec! — F. Peiró: Gràcies! — J. Nues: Aprofitarem els xistos. — Joan Sal: Aprovat! — J. Piferrer: Bon xisto. — E. Morgui: Molt bé. Mercès! — A. Muntané: Dic igual que a l'anterior. — Fabregat: Agraits! — L. Pare W.: Anirà el dibuix. — Francesc Nacher: Bonica historieta. La farem dibuixar. — M. R.: Ets un benemèrit! — Quicús: Obra de mestre! — J. Gras: Innocent! — Bas: Anirà quelcom. — E. Vallribera: Sobresaliente! — R. Batallé: Els posarem. — Mir Bassols: Avant! Enviau! — Jaume Tomás: Bons xistos. — R. Bosquet: Benemèrit! Tot bé!

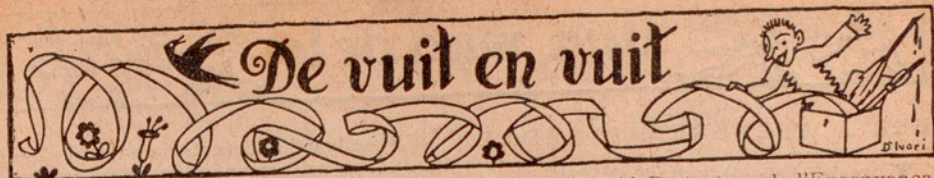
Dues coses interessants als que ens envien originals:

- 1.ª Cal escriure en paper separat, a una sola cara, cada cosa de les que facin.
- 2.ª No s'han de gastar tants cèntims en correu. N'hi ha prou amb enviar-ho dintre un sobre obert, amb el rètol escrit al damunt: "Original d'impremta", i franquejar-ho amb segell de 0'01 cèntims els de fora i de 0'10 els de Barcelona.

E. C.: Ninot molt graciós! — Joan Grau: Et farem un monument a Terrassa. — M. Mirabet: Una mica massa gros el xisto. — Manuel Valldéperas: Molt bé, però és per a grans. Faci altra cosa. — M. Palet: Dic el mateix que a l'anterior. — Plàcid: Torneu i veurem. — Pere Vilanova: Cuideu una mica més l'estil. — L. Navarro: Feu una altra cosa. — Manuel Garcia: Anirà l'anècdota. — Esteve Calzada: Moltes gràcies! Faci quelcom més, oi? — R. Mola: Una mica arreglat, estarà molt bé. — Blai Domínguez: Bonic esperit el dels vostres versos. Mireu de donar-los una altra forma. Torneu-hi. — Pere Soler: Enviau-nos altres coses. Agraits! — M. Palet: Altra vegada! — Josep Ferrer: Un xisto bonic! — Pere Gastó: Torneu! — Anton Solé: Un altre dia! — J. Sagarra: Remeteu-nos més coses. — Josep Barrueta: Mercès pel que envieu! — A. Masdeu: Anirà el xisto! — Joan Girona: Proveu de repetir! — Alfons Molons: Veïam si tornareu. Apa! — Emili Passola: Feu altres coses! — A. Giner: Mireu d'encertar! — Jaume Aguilar: El dibuix en llapis no pot ésser r'sproduït. — Lluís Jordà: Enginyeu-vos! — Joan Basc: Molt bé!

Aniran totes o part de les endevinalles dels minyons Josep M.ª Lladó, C. Osmà, F. Milà, J. Pach Buira, E. Fuster, J. E. B., Maria Bosch, Lluís Icart, Eduard Paré, Francesc Miró, Francesc, V. Cusó, J. A. C., Elisa Tasis, Mercè Gallinat, Joan Francesc, P. Coll Casellas, Francisco Poc, J. M. A. Roger, Anton Martí, Maria Busquets, A. Masden, F. Milà, E. Morgui, A. Serra, Kric-Krac, J. Alsina Menasanch, E. Margarit i Colomina, Ferran Clara Dalmau, Germans Salut, J. González Vidal, E. Vall Ribera, J. M. Contijoch, Maria Salat, Joan Soler, M. Mirabet, Esteve Arxé, Vicents Bernaus, Arcadi F. Bernaus, Sabastià Borràs Guell, Amali Garcia, Miquel Balaguer, Emili Trabal, Eudald Sala, F. Prat, J. Guasch Casellas, Tres Catalans i Pere Mas. A reveure!

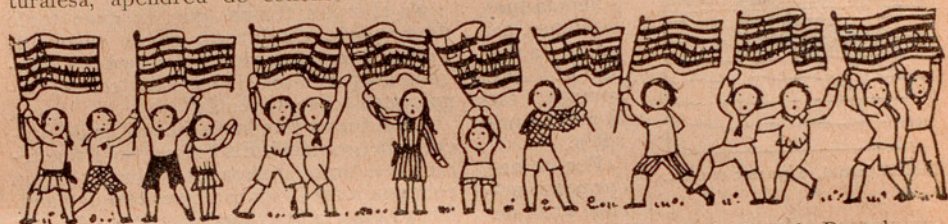
EL GUIA JOAN

Qui no ho hagi vist, no podrà imaginar-s'ho. Festa d'Infants i de Flors! El millor del millor del món! Infants! Flors! Festa!...

Quan sereu grans ¡oh els meus estimadíssims llegidors!, en estudiar a les Universitats, amb els llibres, o en mig dels camps, enfront a l'espectacle meravellós de la naturalesa, aprendreu de conèixer el valor

L'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana ha d'estar molt complaguda del resultat de la festa. Val a dir, de totes maneres, que no hi hauria d'haver cap bon català que no hi assistís; i nosaltres en trobarem a mancar molts. Potser va ésser pel lloc massa clos, o pel temps dubtós, o per diferents motius... Un altre any, el lloc ha d'ésser el més alt, el més poètic, el més ple

altíssim, de realitat i de símbol, que tenen les flors. Són la més pura, la més bonica i la més esperançadora de totes les coses de la terra!

I vosaltres, nois i noies, lectors meus, sou dintre de la humanitat, iguals que les flors! El més esperançador, el més bell, el més pur!

Com en el sòl viuen les flors, els infants en les festes! Quina abundor de vida i quin esplet de fervors patriòtics, diumenge passat, al Parc, en el clos de la Fira de Mostres! LA MAINADA va associar-s'hi amb tota la gentilesa que va poder. Regalàrem programes de la festa, impresos a dos colors molt acuradament, i banderes barrades que feien d'allò més goig de veure. Tot el clos de la festa va restar florit de banderetes, com de petites flames d'amor i d'ideal, tremoladisses, palpitants, vives...

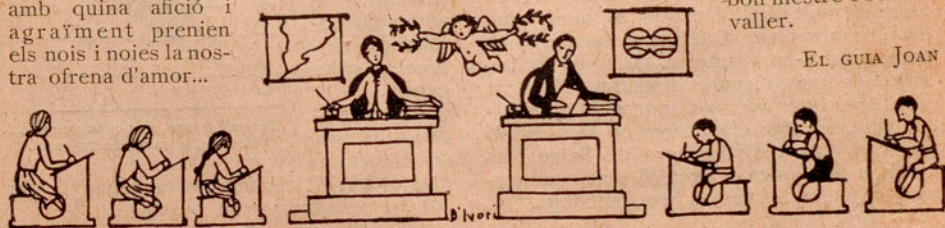
També deixàrem anar un centenar de globus, que enlairaven uns petits ganfarons amb les quatre barres vermelles sobre or de sol... El cor ens batejava amb força, veient amb quina afició i agraïment prenen els nois i noies la nostra ofrena d'amor...

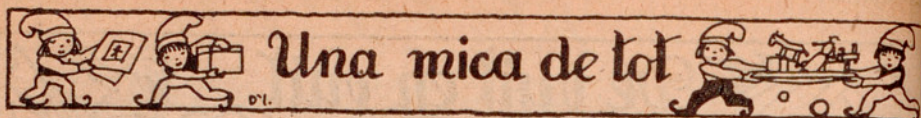
d'alegria i de llum, el millor de Barcelona... Tot s'ho mereix l'entitat organitzadora, i, sobre tot, tot s'ho mereixen els nois!

HEM de posar aquí dos noms per a que tots els nostres llegidors i amics els coneguïn i estimin. ¡El de la senyora mestressa de Torroella de Montgrí, D.ª Josepa Cabré; i el de D. Pere P. Recasens, mestre de nois, al Vendrell!

Cada un en la seva escola ha coincidit en un alt pensament, mereixedor de la nostra gratitud. Han proposat als seus deixebles, per als exercicis de composició, els temes dels nostres segon i tercer Concurs, i recollides totes les fulles dels petits, ens les han enviat per a ésser publicades en el lloc corresponent. Oi, que és ben pensat i dignament fet? Els hi agraïm amb tota l'ànima. Aquest gest valdria tot sol una crònica sencera... que encara farem el primer dia lliure. Ens posem als peus de la dama i estrenyem la mà, honorant-nos, al bon mestre i bon cavaller.

EL GUIA JOAN

PER A APENDRE DE NEDAR

JA som al mes de juliol! El sol i la canícula fan anar cap el mar. Totes les platges s'omplen de gom a gom. És agradable capbuçar-se i fer tombarrelles en l'aigua. Resulta deliciós banyar-se.

Posició inicial, o primer temps...

D'oncs, som-hi!

Però, com dèiem fa dues setmanes, cal anar amb molt de compte, car el mar és perillós.

Per a nedar sense perills, s'han de tenir presents dues coses molt importants, és a dir: la *flotabilitat* i la *propulsió*.

El primer de tot és mantenir-se sense enfonsar-se; i el segon és avançar i caminar a través de les aigües.

Hom porta sempre un magnífic cinturó salva-vides que a ningú no manca: els pulmons! Mentre els tingui plens d'aire, *flotarà* sobre l'aigua indefinidament...

Ja es pot veure, doncs, la importància que té el saber respirar com és degut, al seu temps.

Si hom no sap respirar, obrirà la boca quan deuria tenir-la ben tancada, engolirà aigua, anirà fatigant-se i potser li vindrà asfíxia, i llavors està perdut! Les onades el tomben i l'ofeguen...

Una vegada que se sap respirar, ve allò altre de mantenir-se *flotant*, tant en la posició vertical com en l'horitzontal. La primera és molt fàcil. Deixeu-vos anar, amb els pulmons plens d'aire, i encara que us costi creure-ho, surareu. D'aquesta posició es passa sense dificultat a l'altra, per fer el que diuen «el mort», i també «la planxa». Estireu els braços en la direcció del cap, fins tenir-los fora de l'aigua; us tombeu una mica i gairebé sense adonar-vos-en pugeu les cames i sobrenedeu...

Els estils més corrents de natació són el que es diu vulgarment «de granota» el *over*, modificació de l'antic cop indi, el doble *over* i el *trudgeon*.

Per al noi que comença, el millor és el de granota o de braça de pit.

Mireu els dibuixos, que donen una idea clara.

En la posició inicial les mans estan juntes i els talons dels peus es toquen a l'altura del cos.

En el segon temps, que és quan teniu de respirar, els braços, abans enconigits, s'estiren cap endavant, i les cames s'allarguen i separen tot d'una, tant com es pugui, però sense violència.

En el tercer temps és quan s'ha de procurar la propulsió. Els braços, bo i mantenint-se estirats, se separen, bellugant l'aigua com uns remes, i les cames es tanquen amb força i vigoria fins quedar juntes, de manera que comprimeixin el cono d'aigua que hi havia entre elles i que dona lloc a l'avenç...

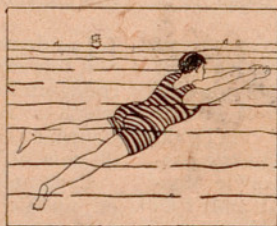
Feta aquesta operació, es torna a la posició inicial i el nedar comença a començar-se el mateix d'abans.

Mai no deveu alterar l'ordre dels temps ni precipitar-se fins que sapigau nedar amb perfecció. Llavors, en la mateixa aigua anireu trobant estils que us vagin d'allò més bé...

Sempre els propulsors deuen ésser les extremitats toràciques i abdominals, és a dir, els braços i les cames.

El secret de nedar bé està en aprofitar els esforços i en procurar-los amb naturalitat, sense violències que cansin.

No us oblideu, demés, de tot allò que queda dit, de fer-vos acompanyar per l'oncle, pel germà gran, pel pare.

Segon temps; ha de tenir-se compte amb la respiració...

Tercer temps, per a la propulsió i avenç, a través de l'aigua...

El que ens conta l'avi

D'Ivorí

LES TRES GERMANES QUE EREN MOLT FINES

Això va ésser que hi havia un pare que tenia tres filles, tan polides i tan fines, que més ja no es pot dir; eren tan delicades, que no es podia fer-les-hi cap mal, i tot se'ls hi havia de fer.

Un dia que el seu pare va provar de treure a passejar a la més gran pel jardí del magnífic casal on vivien, que estava tot atapeït de rosers, tan alts i grossos, que fins s'hi podia passar per sota sens arribar a tocar-los, es va ensopegar que com estaven tots molt florits i plens de roses, va caure una fulla de rosa al cap de la donzella, i tal va ésser el cop, que exclamà de seguida:

—Ai, ai, pobreta de mi! —I va caure a terra tan llarga com era, mig morta.

Corren de seguida a aixecar-la, i a pes de braços la porten al seu llit per a curar-la, el què tenia i li troben un trenc al cap que feia por de veure. Era que la fulla de rosa, en caure, amb el seu pes li havia espatllat la closca.

Ja veieu si n'era de fina aquella noia! Que una trista fulla de rosa li pogués fer tant de mal!

La van curar tot seguit embenant-li el cap ben bé, però en va tenir per molt de temps fins a quedar gorida del tot i encara per això ja no va ésser mai més ço que era.

—Vaja —va dir el seu pare, —ja en tenim una d'espatllada. ¡Mireu que n'hi ha per desesperar-se de tenir unes filles tan fines! Tan de bo elles no ho fossin massa, que estariem més tranquils.

Al cap d'uns quants dies la mitjana es desperta de bon matí fent uns ais! que enternien, queixant-se d'un mal tan fort a l'esquena, que no el podia suportar. La seva mare va anar tot seguit a saber què tenia i li veu l'esquena tota inflada, però de tal manera, que espantava de veure.

Què serà? Què no serà? Mira d'aquí, mira d'allí, i no trobaven res enlloc; ni ella mateixa se sabia explicar de què li podia venir aquell mal. I que n'hi feia molt, això sí que ho sabia.

Mira, que miraràs, la seva mare i totes

les cambreres, per damunt del llit, per si hi hagués alguna punxa o una agulla o qui sap què; però no veien res enlloc, fins que després d'haver-ho mirat molt, s'adonen d'una arruga petita, petita, que feia el llençol i que s'esqueia ésser just a l'indret on la noia havia posat l'esquena i on li havia sortit l'inflor.

Vinga de seguida a cercar els metges perquè la gorissin, però la pobreta en va tenir per molts dies, i sort que no hi van plànyer els remeis, però amb tot i això ja no va ésser més el què era.

—Vaja —diu el pare, —ja en tenim dues d'espatllades; tanmateix podien haver nascut que no ho fossin tant de fines. ¡Ja només ens en queda una de ben sencera!

Ell que sí, veient tot això que passava, rumia que rumiaràs com ho podria fer perquè la petita no se li espatllés, com havia passat amb les altres dues.

Sabeu quina en va fer? La posà dintre d'una mena d'escaparat amb set vidres, l'un davant de l'altre, perquè així no pogués arribar-hi res a tocar-la. Però mai diríeu que va succeir? Vet aquí que un dia, s'ensopega passar un mosquit volant per davant dels vidres i amb el vent la va constipar, que us dic jo que el va arreplegar ben fort, el constipat!

El seu pare i la seva mare ja podeu pensar si n'estaven de desesperats, estirant-se els cabells, en veure que totes tres filles se havien espatllat. Feien pena de debò, perquè ja era ben trist, per ells, tenir tres filles tan polides i tan escaients i totes tres espatllades, perquè la xica, tampoc va fer res més de bo de resultes del constipat; i pensar que tot era degut a ésser massa fines! Però, quina de les tres ho era més? ¡Veiam qui ho endevinarà!

AURELI CAPMANY

A F A N Y D E S U P E R I O R I T A T

— El meu avi té vuitanta sis anys.

— El meu en té cent dos.

— Això no és res. Si el meu no s'hagués mort, ara ja en tindria cent quinze.

EL JAPONESSET AGRAÏT

EN Kolomí voltava pel moll cercant amb l'esguard algun vaixell que li fés peça per a demanar-li empleu. Els seus pares havien mort a conseqüència d'una pesta que invadí a Kiuto, ciutat de l'Imperi del Sol Naixent.

Veient-se sense ocupació, puix encara que en Kolomí sabia bastant de lletra i conceixia l'anglès, en ocórrer la mort dels seus pares encara anava a escola, es trobà sense en què poder guanyar-se uns cèntims per atendre a les seves necessitats, i sense apoi de ningú, va pensar en embarcar-se, a fi de quedar-se en algun dels països d'Occident.

Però aquí el difícil. Prou ell suplicava, però no per això logrà que el capità d'un vaixell l'admetés sense saber qui era ni de on venia. Desesperança estava ja del tot, quan vegé gronxant-se graciosament sobre les aigües un *yacht* de recreo.

En veure'l, el cor d'en Kolomí saltà de content; un pressentiment li digué que en aquella embarcació el llogarien.

Es dirigí apressadament cap a ell, i saltant per la pasarella es plantà sobre coberta.

El mariner de guàrdia, en veure aquell vailet, quedà sorprès.

— Voldria veure el propietari.

L'home no tenia gaires ganes de complaure'l, però tant insistí, que a l'últim accedí, desapareixent per una escaleta.

Els minuts semblaven anys per a en Kolomí. A la fi, aparegué al cap de l'escala sir Grey, propietari del *yacht*, anglès de nacionalitat.

— Què desitges, petit japonès? — digué l'anglès, amb benevolença.

En Kolomí, amb anglès barrejat, i alentat per les paraules de sir Grey, li explicà tot el què li havia succeït d'ençà de la mort dels seus pares, i demanant-li, per últim, que l'admetés en la seva embarcació com a mossò de cuina.

Sir Grey, bellament sorprès per la vivacitat del japonès, i no desagradant-li del tot tenir un criadet que fos de raça diferent, li digué:

— Et crec ço que m'has contat. T'admeto al meu servei, no com a pela-patates, sinó com a servent particular meu.

I donà ordres seguidament de que es cerqués roba adequada per en Kolomí.

Així és féu, i el petit japonès quedà força reconegut i agraït a sir Grey.

Feia ja molt temps que en Kolomí estava

al servei de la família Grey, puix aquest senyor viatjava en companyia de la seva esposa i dues filles, de poca edat, i cada dia estava més content i amb més ganes de demostrar-los-hi d'alguna manera el seu profund agraïment. Però és que el petit japonès és feia guanyar les simpaties aviat.

La Providència sembla que escoltà a en Kolomí.

El *yacht* navegava entre les costes d'Anglaterra i França, i la família Grey estava sobre coberta.

La nena petita, contemplava l'estela que deixava el vaixell, tot rient i movent gatzara, quan, sense que ningú tingués temps d'evitar-ho, la nena caigué al mar.

Un crit d'esglai sortí de tots els llavis.

Sir Grey donà ordre ràpidament de que es fés màquina enrera, i llençar una llanxa al mar per a salvar la seva filla.

Encara no havia acabat de ordenar això, quan el soroll d'un cos que queia a l'aigua alarmà més encara als del *yacht*.

— Es el japonès!...

Tots correghen cap a popa, veient com en Kolomí, nedant ràpidament, es dirigia envers la nena, que feia esforços desesperats per no enfonsar-se. El japonès, en posar-se al seu costat, l'agafà pel vestit, i nedant amb un sol braç es dirigí envers la llanxa que havien tirat els del vaixell, a la que hisà primerament la nena, i enfilant-se després ell.

No cal dir amb quina alegria els reberen els del *yacht*. Sir Grey i la seva esposa abraçaren fortament a en Kolomí, els ulls del qual espurnejaven de content.

— L'acció que acabes de fer, et fa encara més acreedor, no tan sols a la meua benevolença, sinó al agraïment més profund meu i de la meua família. Des d'avui seràs un altre fill meu.

Al cap d'anys, el japonès Kolomí era un home de posició molt bona, gràcies a la protecció decidida que li prestà en tot moment l'anglès sir Grey.

J. R. G.

EL NOSTRE FULLETÍ

Sunt amb aquest número regalem als nostres llegidors el quint plec de 16 pàgines de la interessant novel·la

En Nap Buf, detectiu

original d'en JOAN LAGUA LLITERAS

FULLS DE LA HISTÒRIA DE CATALUNYA

BACH DE RODA

UNA cançó popular ha mantingut viu el tràgic record d'En Bach de Roda, aquell lluitador català que morí penjat a Vich en càstig del seu generós amor a Catalunya:

*Ai, adéu, ciutat de Vich;
bé en mereixes ser cremada.
S'hi és fet penjar un cavaller,
el més noble de la Plana,
que per nom li deien Bach,
al terme de Roda estava...*

Li deien Bach, En Bach de Roda. Però aquest no era el seu veritable nom. Tampoc era un renom o un motiu. En Bach de Roda, un dels capitosts catalans de la guerra de Successió, és a dir, de la guerra contra el primer Borbó espanyol Felip V, es casà, quan només tenia 14 anys, amb Anna Maria Bach, pubilla del Mas Bach, del terme de Roda, allà a la Plana de Vich. I com sol succeir amb els pubills, o sigui els casats amb una pubilla, fou designat amb el nom de la casa pairal de la seva muller. Ell es deia Francesc Macià i Ambert. Però generalment se l'anomenava En Francesc Bach, o En Bach de Roda.

En Francesc Macià i Ambert nasqué al poble de Roda de Vich, als 28 de maig de l'any 1658, segons totes les probabilitats. Son pare era traginer de la Sagrera de Roda. Els orígens familiars d'aquest heroi eren, doncs, molt modestos. Però els seus actes i la seva fi l'ennobliren davant la Pàtria.

Quan tenia 10 anys el noi Francesc, els seus pares compraren, al terme de Roda, un mas anomenat Mas Colom. Allí el futur lluitador féu l'ofici de pagès, fins que va casar-se, que ja havem dit ho féu als 14 anys.

Aquell pageset tenia una ànima de patriota i de guerrer. A les darreries del segle XVII, els francesos envaïren el territori de Catalunya, arribant a apoderar-se de Barcelona. En Bach de Roda deixà les terres i els conreus per a combatre contra l'invasor. Les seves accions de guerra el feren prestigiós i popular, aconseguint el grau de comandant de fusellers. Vingué la pau de Riswick (1697); els francesos evacuaren la nostra terra, i En Macià tornà al

Mas Bach de Roda, dedicant-se altra vegada als quefers agrícoles.

Vuit anys després, el pagès de Roda tornà a ésser home de guerra. L'any 1705 Catalunya s'alçà contra Felip V, en el qual veia un enemic de les llibertats tradicionals, i en pro de l'arxiduc Carles d'Àustria, que havia promès mantenir aqueixes llibertats. Diguem, de passada, que molts homes eminents del catalanisme modern, entre ells el gloriós Prat de la Riba, s'han planyut que els catalans d'aquells temps es barreassin tant en la lluita dinàstica entre Felip i Carles. Però si error hi hagué en això, els pot ésser perdonat en reconeixement del patriotisme i de l'heroisme que demostraren.

En Francesc Macià, dit Bach de Roda, fou des de bon principi un dels cabdills de l'alçament. En nombrosos fets d'armes demostrà novament el seu esperit militar i el seu coratge.

Però els fets exteriors perjudicaren greument la causa catalana. S'havia aliat Catalunya amb els Estats enemics de França. I quan l'arxiduc Carles es trobà, per la mort del seu germà gran, proclamat emperador d'Alemanya (1711), ell i els seus aliats perderen tot l'interès que tenien en que fos rei d'Espanya. Catalunya es trobà aviat abandonada de tothom.

Tota sola continuà la lluita. Barcelona declarà la guerra contra Felip V (juliol del 1713), i les tropes franceses i castellanes l'assetjaren. En Bach de Roda, coronel de miquelets, al capdavant d'una companyia de 400 fusellers, operava a la Plana de Vich.

La guerra era cada dia més desfavorable als catalans, que havien de lluitar contra les forces unides d'Espanya i França. Quan ja li fou impossible continuar la lluita, En Bach s'amagà al Mas Colom, de Roda, on havia viscut de petit amb els seus pares. Però un català traïdor el descobrí, i el dia 30 d'octubre del 1713, un escamot de soldats castellans l'agafà. I tres dies després, als 2 de novembre del 1713, s'alçava al Pla de les Davallades de Vich la forca on havia de morir penjat el brau patriota.

Segons la cançó popular, que presenta molts detalls verídics i exactes, l'autoritat militar castellana de Vich manà als vigatans que tanquessin les portes en acostar-se l'hora de l'execució. S'esperava l'indult, però aquest no vingué.

**No em maten per ser traïdor
ni tampoc per ser cap lladre,
sinó perquè he volgut dir
que ¡visca sempre la Pàtria!**

*Quan els portals són tancats,
el perdó ja no arribava.*

*Fa l'en prenen i l'en lliguen
i a la forca l'emportaven.*

*Quan va ser dalt de la forca,
ja va dir eixes paraules:*

*— No em maten per ser traïdor,
ni tampoc per ser cap lladre,
sinó perquè he volgut dir
que ¡visca sempre la Pàtria!*

A En Bach no el mataren per traïdor ni per lladre, en un temps en què tants de lladres i traïdors hi havia a Catalunya. El mataren pel seu ideal patriòtic, que defensà amb les armes. Per això Catalunya li dedicà, en el segon centenari de la seva mort (1913) una làpida commemorativa, posada al Pla de les Davallades de Vich. La ciutat de Vich ha reivindicat el nom de l'heroic cap de fusellers, de manera que ara ja no pot dir-se-li, com li digué la cançó popular, que bé en mereixes ser cremada...

A. ROVIRA I VIRGILI

TERCER CONCURS DE LA MAINADA

¿COM ESMERÇARIES CENT PESSETES EN SET DIES?

13. Com que LA MAINADA surt cada set dies, compraria 666 MAINADES i les donaria als nois pobres de Catalunya que no poden comprar-la.

FRANCISCO FOC

14. Donaria cinc pessetes al meu sant; després compraria llibres i una llibreria per a guardar-los, i del restant em subscriuria a LA MAINADA.

Bordils

IGNASI PRIM

15. De tot cor les donaria a la vídua del maquinista, Júlia Montero, per sa abnegació en el compliment del deure.

JORDI MONT

16. Visitant els monestirs de Poblet, Santas Creus, Ripoll i Sant Joan de les Abadesses.

Lleyda

LLUÍS SOLÉ SABARÍS

17. Em compraria un fonògraf per a obtenir les millors peces en discos de les més populars cançons catalanes de la nostra preuada terra catalana.

LLUÍS GIBERT

18. Les entregaria totes a una pobra orfaneta que viu davant de casa i que gairebé no pot menjar.

Colònia Sedó

JOAN CASALS FERRER

19. Compraria llibres de viatges i aventures, que m'agraden molt, per a llegir-los, ara que puc.

GABRIEL FLAQUER

20. Si tingués a la meua disposició cent pessetes, compraria una partida del bonic setmanari LA MAINADA per a poder-la repartir a tots els nois catalans.

Calonge

LLUÍS POLLI

21. Jo emplearia les cent pessetes en una nina que fóra la millor de totes les que tenen les meves amigues i li faria els vestits més bufons amb calats, puntes i fistó.

Granollers

DOLORS GRIVÉ
(8 anys)

22. Si tingués cent pessetes, serien per a anar a fer un viatge a Madrid per a convence'm, pels meus propis ulls, de que és més bonic Barcelona.

FRANCISCO PIBERNAT

23. Aniria a passar set dies a Montserrat.

Navàs

JOANET IGLESIAS BOSCH

24. Les repartiria entre els vint-i-cinc pobres inscrits al Pa dels pobres de San Antoni de Pàdua, de la vila d'Esparreguera.

ANTONI ALTISENT I BALMES

25. Donaria 50 pessetes a l'Hospital i Asil, quaranta per a fer caritat als pobres, i les altres deu per un Diccionari català.

Granoller

SEBASTIÀ MASJUANÍ
(11 anys)

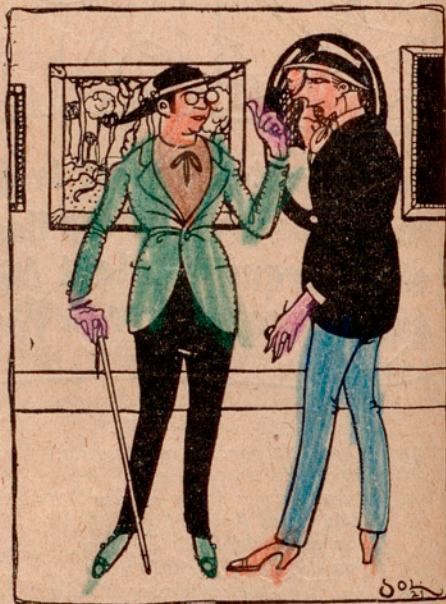
26. Les esmerçaria comprant-me una màquina de retratar, que ja fa temps que faig guardiola i no la puc aconseguir. De les restants en faria caritat.

ALBERT CAMPRUBÍ

27. Les gastaria per a fer un present al meu mestre el dia del seu Sant.

FRANCESC RAFEL

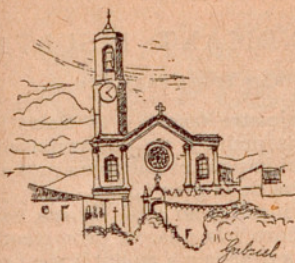
Recordem que les respostes a aquest Concurs, no poden excedir de VINT-I-CINC PARAULES. Queden, doncs, fora del Concurs les que excedeixen d'aquella extensió. — N. DE LA R.

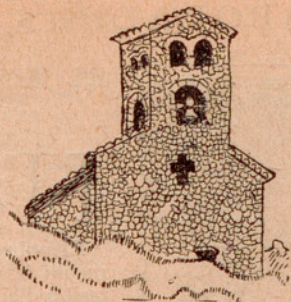
— L'altre dia va anar d'un pam que no vengués un quadro.

— I perquè va fallar-te?

— Van enamorar-se del que hi havia al costat del meu.

16. Santa Maria, de Badalona
(GABRIEL)

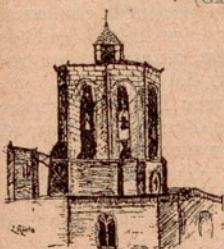
17. Sant Andreu de Llinàs
(RAFAEL NAVARRO)

18. La Seu, de
Barcelona
(VICENTS GENÉ)

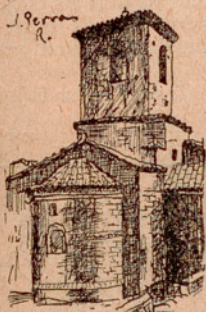
19. Església
parroquial,
Capellades
(OCTAVI ROIG)
12 anys

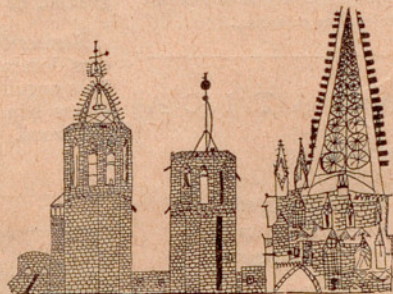
20. Catedral de Tarragona
(L. RIOLA)

I Concurs de LA MAINADA ELS CAMPANARS DE CATALUNYA

(Vegin-se les condicions assenyalades per a poder optar en aquest Concurs, en els números 1, 2 i 3 de LA MAINADA)

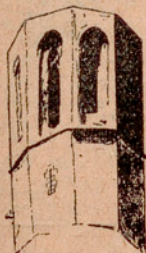
21. Santa Maria de l'Estany
(JOAQUIM SERRA)

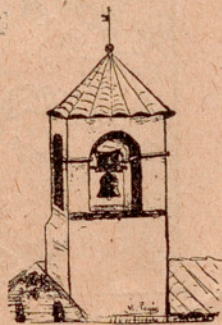
22. La Seu, de Barcelona
(SALVADOR BURGÜET)
10 anys

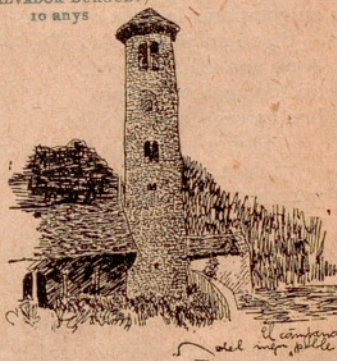
23. Puríssima
Concepció,
Barcelona
(SÁNCHEZ)

24. Pedralbes
(RAMON PARADELL)

25. Capella dels Dolors,
Olot (M. PAGÉS)

26. Santa Coloma, d'Andorra
(JOAN VIÑALS)

ELS COL·LABORADORS ESPONTANIS

EL MOSSO. — Què voldrà, el senyor?

EL NOI GRAN DE CAL TON. — Miri, porti'm un *The Tziganes* d'aquests que anuncien, ben calentet...

EPIGRAMÀTICA

Parlaven tres mentiders
de qui tenia més força
dels tres, quan un d'ells digué:

— Jo de força ne tinc molta,
puix tan sols amb una empena
obro qualsevulga porta,
per ben tancada que sigui ...

— Encara, doncs, en tens poca,
en comparar-la amb la meua;

— digué un altre de la colla. —
Amb una mà solament,
aixeco una conductora
ben carregada de mobles.

— Doncs jo de tots en faig mofa;

— va contestar el tercer —
perquè tot sol faig més coses
que tots vosaltres plegats,
¡veieu si la força em sobra!
¡Jo tot sol faig parà un tren!

— Com pot ser?

— Molt senzill, homes:
com que jo sóc maquinista!

Ja es comprèn, ara, la cosa!

ABELARD CODINA

EL MENDICANT INSULTAT

(TRADUÏT DEL FRANCÈS)

UN ministre favorit d'un Soldà tirà una pedra a un pobre musulmà qui implorava l'almoina pels carrers de la gran ciutat.

El pobre insultat no gosà dir res, però, recollí la pedra i la guardà, promentent-se tard o d'hora tirar-la a a aquell home cruel i superb.

Alguns mesos després van anar a dir-li que el favorit havia perdut la confiança de son monarca i que per ordre del Soldà seria passejat per la ciutat, muntat en un camell i exposat als insults del poble.

El pobre va córrer llavors a agafar la pedra; mes després d'un moment de reflexió, va llençar-la en un pou.

— Jo comprenc el present digué. — No és bo jamai venjar-se quan nostre enemic és poderós; és una follia. Quan és desgraciat, és una crueltat.

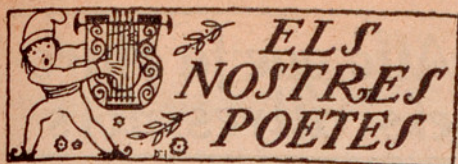
REFLEXIÓ. — Els temps i les circumstàncies donen molt sovint l'audàcia als covards i als orgullosos. El perdó i l'oblit de les injúries són el distintiu d'una ànima gran i generosa.

Trad. per LLUÍS JORDÀ

— Com va la venda?

— Home, no em puc queixar. Aquest matí ja he venut la calaixera, i aquesta tarda han de venir pel llit i les cadires.

(Els «novells», col·laboradors de LA MAINADA)

DEL CAMP DE LA PÀTRIA

*Al distingit amic Mn. Lluís G. Pla,
qui tant contribueix a la catalanització
dels infants de les comarques gironines*

*Ja la càtla el blat calciga,
fent-lo devenir daurat,
i es colltorça ja l'espiga,
car té el fruit assaonat.*

*Pervingué ja la sembrada
a la seva plenitud.
Ja no s'ou per la contrada
la cançó de joventut.*

*Ara són de maduresa
les cançons que escampa el vent;
són cançons de fortalesa
que pel bosc es van perdent.*

*Prò els sembrats senten frisança
d'aquell temps qui ja passà,
i els acora una enyorança
d'aquell viure dolç i clà,
d'aquell viure d'alegria
del bell temps primavera
quan verdejava i floria
el planell i el clotaral.*

*Per xò l'espigam no es cansa
d'enllaçar-se amb germanó
— tal com fan en nostra dansa
tots els fills de la nació, —
tot voltant i fent sardana
al damunt de cada camp,
quan l'oreig o tramuntana
passa i besa'l amb llur flam.*

*Ja ve el temps en que la dallà
sobre els camps estendrà el blat;
quan estès, una mortalla
pareixerà el blat segat.*

*I quan ja cap flor s'albiri
per les prades i camins,
prest començarà a florir-hi
l'esperança, bosc endins;
l'esperança benaurada
d'aquell temps tan dolç i clà
qui, al tombant de l'hivernada,
bell com era, tornarà.*

II

*Sobre el camp de nostra terra
algun jorn també passà
la punyent dalla de guerra
que les llibertats segà.*

*Va passar llarga tongada
que semblava ésser tot mort,
prò ben prompte redregada
l'esperança tragué brot;
l'esperança falaguera
de venir un temps milló,
de venir la Primavera
sobre el camp d'eixa nació
que ara passa la hivernada
i comença a despuntar
l'encisera temporada
d'un reviure dolç i clar,
que Déu vulgui que perduri,
sent aquest el darrè hivern,
fins al dia que fulguri
la Justícia de l'Etern.*

CAMIL GEIS

LA NENA CAPTAIRE

*Té un mirar suau
la nena captaire,
un mirar de cel,
que us penetra l'ànima*

*i és tota poruga
del rebutjament,
per xò no pidola
i espera somrient*

*aquella mà amiga,
aquell cor commós,
que de llur penúria
se'n fa un bell esbog*

*i li don almoïna
sense fer-ne esment.*

*La nina captaire
no vol res forçat,
que és la millor cosa
la que es don de grat;*

*per xò és tan gojosa
i ho agracix més,
si amb amor es posa,
en sa galleta un bes!..*

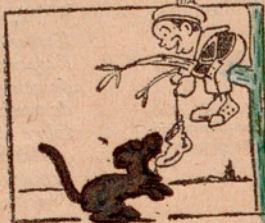
PERE PUJOL CASADEMONT

Al·lò que fa riure els altres nois

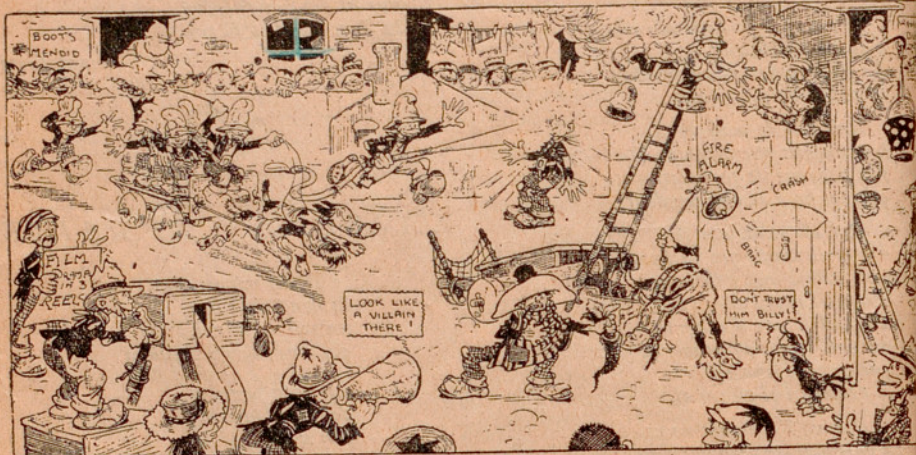
Aquest cadell de lleó em fa por.
Té la boca massa gran!

Li donarem quelcom que li mati
la gana...

Total, una mica de pólvora.
ha fet mal. (De *La Cri-Cri*)

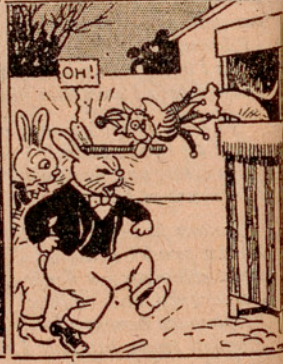
De com es treu una pel·lícula d'un incendi! Cal mirar-ho tot molt bé, perquè hi ha molt a veure! (De *Illustrated City*)

Els tres conills van a passar el diu-
menge al Parc Infantil.

—Veureu quina broma farem amb
aquest titella!

—Teniu; aneu fent broma amb
persona tan formal com jo!
(De *The Children's Fair*)

JARDINET DE PASSATEMPS

UN HOME PASSA A TRAVÉS D'UNA CARTA

Solucions a les endevinalles

del número anterior

Al logogrif numéric: Manel
Al ambidextre: Aca - Col - Ala
Al jeroglífic comprimit: El sol apreta massa
A la xarada: Canoa
Al jeroglífic: Any darrera any la terra floreix
Als combles: I, Plantar-se la planta del peu. — II, Tocar... el dos. — III, Fer articles a les columnes d'un edifici. — IV, Fer un pany de paret.

Els eixerits endevinaires

Han endevinat totes les solucions a les endevinalles publicades en el **número 3**, els minyons Euric Laporta, A. Casanoves i Pere Salvà, els quals poden passar a recollir els llibres oferts.

Han endevinat part de les esmentades solucions, els minyons i minyones:

Pere Arolas Vergés. — Conxita Cruañas. — Nati Sala. — Joan Chambó. — Vicents Soriano. — Arseni Pellicer. — C. Vicente. — J. Ascencio Martínez. — J. Selga i Torras. — Emili Flórez Roca. — Anton Marin. — Maria Bosch. — Germans Jufresa. — Carles Alavedra. — Franc Vivé. — Mari Izern. — J. Martí Fiol. — Francisco A. Garcia. — Jaume Tomás. — Josep Moradell. — Josefina Ferrater Mestres. — Josep Massó. — Josep Ferrero. — A. Capo. — Alfons Molins. — Ramon Alborch. — J. Torres Rodilla. — C. Garcia. — Francisco Foch. — Dolores Torres-Pardo i Marcet. — Frederic Font. — Joan Vacher. — Josep Castelló. — Francesc Miró. — J. B. A. — Isidre Magrià. — Mercè Suñer. — Joan Ferrer Borràs. — Francesc Peiro. — Ll. Ollé. — Enric Marimon. — Ventura Vilalta. — Nicolau Pascual. — Josep Carreras. — J. Novell. — Valentí Sanfeliu. — Joan Sastre. — E. Morgui. — A. Serra. — Ll. Gibert. — J. Sagarra Torregrosa. — Maria Rosa Gibert. — Josep Boleda. — Josep Barueria. — Enric Guitart. — Francisquet Rius Espunyes. — Enric Mirabent. — E. Paré. — Victòria Segura (no ha estat tan segura com et pensaves, oi?). — F. Carbó Ferrer. — Joan Monfort. — Joan Malard. — Manuel Vaquero. — Josep López. — E. Margarit i Colominas. — Pere i Emili Morell Folch. — Rita Duran. — Joan Nardu. — Esteve Calzada Alavedra. — J. Albertí Font. — Manuel Fusté. — J. Amat. — E. Rovira Pla. — J. Alsina Menasanch. — J. Marimon. — Josep Pac. — Rita. — Manuel Garcia. — Rafel Padrós. — Josep Gabriel. — L. Navarro. — Miquel Valls. — Joan Solà. — Manuel Rossell. — Miquel Pera Martínez. — A. Noguera i Soler. — Enric Melart. — P. S. — Rafaela Mas. — Jaume Masganes. — Santiago Cruells. — J. M. Arisó. — Enric Gallego. — Ramon Vilardell. — Enric Fusalba. — M. Vilamur. — Teresa Miró. — Pepeta Cornet. — Oriol Martorell. — J. Morros Trullols. — F. Picas. — F. Miralles. — J. M. Contijoch. — Carme Castells. — F. Roig. — Francesc Rafel. — Maria Salat. — M. Mirabet. — Francesc Prades. — A. Calatayud. — Antòs Gené. — Vicents Ferré. — J. Rodríguez Mijares. — Esteve Arxé. — Josep Barbeta. — Sebastià Borràs Güell. — L. Ardit. — Paquita Bosch. — Miquel Balaguer. — Emili Trabat. — Ramon Bonet Llacs. — Finina Ballester. — Josep Furnés. — Francisco Tort Domènech. — Artur Puig. — Antoni Sánchez. — Joan Viñals. — B. Prat. — S. Ribas i Fernández. — F. Salut. — J. Fajula. — J. M. Lladó. — Angel Dupré. — Alfons Fuster. — Antoni Cladé. — Tres Catalans. — Fanny Poeymirou Massó. — Romà Busquets. — Montserrat Pujol.

A. Artís, imp. — Vich, 16 : Tel. 1471 G. : Barcelona

ENDEVINALLES

LOGOGRIF NUMERIC, per F. TORRES

1	2	3	4	5	6	7	Carrer de Barcelona
4	7	3	6	7	3		Verb
	3	5	6	7	3		
	2	3	6	7			Instrument
	1	2	3				Part del cos
		3	5				Nota musical
			4				Consonant

JEROGLÍFIC COMPRIMIT, per VÍCTOR

PI

PI

escala

L'INVENT ESPATARRANT DEL DOCTOR ZKEMOPNOSRTBDEWHXW

I El doctor dona els últims cops de mà al seu «barret per a tots els usos».

II Tot passejant, un grup de gent us crida l'atenció. Mireu si serveix el barret!

III Al jardí, podeu seure tot llegint el diari, o tocant el flabiol.

IV El dia que teniu convidats us pot treure del compromís substituint als testos.

V Quan aneu a passar el dia a fora, a dintre hi podreu fer un arròs!

VI Al matí no necessiteu palangana si abans heu rentat el barret!

VII La minyona, que s'ha oblidat del cubell, el substitueix amb aventatre.

VIII Si hi ha vaga de carboners, l'Angúnie hi portarà el carbó.

IX I fins estalvia cert utensili de que no és precis anomenar.

X La quitxalla no està poc satisfeta amb el castell per als seus infantils jocs!

XI Si sou aficionat a l'allioli, teniu a casa un morter ideal, calibre 42.

XII Només cal que els hi diguem que serveix... fins per a dur-lo al cap!